

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

Освітньо-професійної програми:
«Автомобілі та автомобільне господарство»
Спеціальність: 274 «Автомобільний транспорт»
Галузь знань: 27 «Транспорт»

Циклова комісія, за якою закріплена освітня компонента	«Обліково-економічних та правових дисциплін»
Рівень освіти	Фахова передвища
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус освітньої компоненти	Обов'язкова дисципліна
Семестр	4
Форма навчання	Денна
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/ загальна кількість годин)	3 кредити ЄКТС/ 90 годин
Викладач освітньої компоненти	Павловська Наталія Іванівна, спеціаліст вищої категорії
Контактна інформація про викладача	Електронна пошта: pavlovskanatalia94@gmail.com Телефон: 0964329360
Консультації з питань вивчення освітньої компоненти	Понеділок 14.30-16.00 (ауд 114)
Мова викладання	Українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Коротка анотація освітньої компоненти	У дисципліні розглядаються основні закономірності розвитку та функціонування економічних систем, досліджується сутність та фактори формування попиту та пропозиції товарів, механізму ринкової координації, аналізуються умови підприємницької діяльності, конкуренції та монополії, розглядаються основні напрями, методи та інструменти державного регулювання економіки, аналізуються сучасні форми міжнародних економічних зв'язків та тенденцій їх розвитку.
---------------------------------------	---

Мета освітньої компоненти	<p>Метою вивчення дисципліни «Основи економічної теорії» є формування у майбутніх фахівців фундаментальних знань про економічне життя суспільства, а саме: основних економічних категорій, законів, закономірностей, тенденцій; світогляду цивілізованої людини, що визнає такі загальнолюдські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законності тощо; сприяння розвитку навичок раціональної економічної поведінки людини як споживача, найманого працівника, підприємця, платника податків, користувача суспільних благ, члена місцевої громади, активного виборця тощо; формування навичок самостійної роботи при виконанні практичних завдань</p>
Обсяг курсу	<p>Аудиторні години 40 із них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Лекційні - 20 год; - Практичні - 20 год; - Самостійна робота - 50 год
Комpetентності та результати навчання	<p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та здійснення безпечної діяльності</p> <p>ЗК 5. Здатність до усної та письмової ділової комунікації державною та/або іноземною мовами для спілкування у професійній сфері</p> <p>ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт</p> <p>ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації</p> <p>Спеціальні компетентності (СК)</p> <p>СК 3. Здатність застосовувати математичні та статистичні методи збирання, систематизації, узагальнення та обробки інформації</p> <p>СК 13. Здатність до прийняття рішень щодо відкриття малого бізнесу на підставі законодавчих норм чинного законодавства, організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, технологічного) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту, здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю.</p> <p>Результати навчання (РН)</p> <p>РН 2. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово при обговоренні професійних питань</p> <p>РН 4. Відшуковувати необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати та оцінювати цю інформацію</p> <p>РН 6 Приймати ефективні рішення, аналізувати і порівнювати</p>

	<p>альтернативні варіанти з урахуванням цілей та обмежень, питань забезпечення якості, а також технічних, економічних, законодавчих та інших аспектів</p> <p>РН 7. Аналізувати інформацію, отриману в результаті дослідницької професійної діяльності, узагальнювати, систематизувати й використовувати її за професійним спрямуванням</p>
Формат курсу	Проведення лекцій та практичних занять, консультацій.
Теми	<p>1. Предмет, завдання економічної науки та її місце серед інших наук</p> <p>2. Зміст основних економічних процесів та</p> <p>3. Споживач в економіці: його поведінка та особливості вибору</p> <p>Проблема обмеженості ресурсів та вибору виробника</p> <p>4. Ринкове вирішення основних проблем економіки: що, як, для кого виробляти</p> <p>5. Ринкова структура: особливості різних ринків. Ринкова інфраструктура: біржі, банки, страхові компанії інші ринкові посередники</p> <p>6. Особливості підприємницької діяльності. Робота підприємства</p> <p>7. Основні прояви цілісності національної економіки</p> <p>8. Безробіття як наслідок порушення макросекономічної рівноваги</p> <p>9. Роль уряду у регулюванні національної економіки</p> <p>10. Світове господарство та національна економіка</p>
Освітні технології та методи навчання	<ul style="list-style-type: none"> – вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь); – наочні (ілюстрація, демонстрація); – практичні(практичні заняття, реферати); – пояснально-ілюстративний; – метод проблемного викладу; – проблемно-пошуковий
Форма контролю	диференційований залік, іспит
Пререквізити	Історія, математика
Постреквізити	Основи вищої математики, економіка, організація та планування підприємства
Матеріально-технічне забезпечення	Проектор та інші мультимедійні засоби, використання мережі Інтернет-ресурсів
Література для вивчення дисципліни	<p>1. Бицюра Ю.В. Економіка України в цифрах: Методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2004. – 128 с.</p> <p>2. Бицюра Ю.В. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з економіки. 11 клас / Ю.В. Бицюра, Г.О. Горленко, С.Л. Капіруліна. – К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014. – 95 с.</p> <p>3. Ватаманюк О. Мікроекономіка. Навчальний посібник. – Львів: вид-во Львівського ун-ту, 2005. – 160 с.</p> <p>4. Гальчинський А., Єщенко П. Економічна теорія. – Вища</p>

- школа, 2007. – 503 с.
5. Горленко Г.О. Економіка (профільний рівень). Тренувальні вправи + Практичні роботи: навч. посіб. для учнів 10-х кл. екон. профілю навчання / Г.О. Горленко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. – 76 с.
  6. Горленко Г.О. Економіка (профільний рівень). Тренувальні вправи + Практичні роботи: навч. посіб. для учнів 11-х кл. екон. профілю навчання / Г.О. Горленко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2014. – 115 с.
  7. Горленко Г.О. Завдання для поточного та тематичного оцінювання з економіки (профільний рівень, 10-11 класи) / Г.О. Горленко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2014. – 239 с.
  8. Горленко Г.О. Збірник задач з економіки: Навчальний посібник для учнів 10-11 класів / Упорядник Горленко Г.О. – Вид. 4-те доп. і перероб. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2009. – 168 с.
  9. Горленко Г.О. Методичний посібник для вчителя до посібника «Економіка (профільний рівень). Тренувальні вправи + Лабораторні роботи» / Г.О. Горленко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. - 79 с.
  10. Горленко Г.О. Практикум з економіки. 10-11 клас. Видання 4-те, перероб. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2009. – 80 с.
  11. Єщенко П.С. Економіка для всіх. – К.: Вища шк., 2009. – 478 с.
  12. Збірник різnorівневих завдань для державної підсумкової атестації з економіки / Тимченко І.Є., Крупська Л.П., Латер Ю.С., Чорна Т.І., Ящишина І.В. За ред. Тимченко І.Є. – Вид. 2, перероб. і доп. – Кам'янець-Подільський: "Абетка-НОВА", 2003. – 136 с.
  13. Книга для вчителя економіки: Довідково-методичне видання / Упоряд. Н.В.Бєскова, В.М.Проценко. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 256 с.
  14. Крупська Л.П. Економіка. 10 клас. Профільний рівень: Підручник для ЗНЗ / Л.П. Крупська, І.Є. Тимченко, Т.І. Чорна. – Х.: Ранок, 2010. – 256 с.
  15. Крупська Л.П. Економіка. 11 клас. Профільний рівень: Підручник для ЗНЗ / Л.П. Крупська, І.Є. Тимченко, Т.І. Чорна. – Х.: Ранок, 2011. – 288 с.
  16. Латер Ю.С., Ящишина І.В. Методичний посібник до «Робочого зошита із загальної економіки». – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2004.
  17. Панчишин С. Економіка. 10-11 клас: Тестові завдання. – К.: Либідь, 2003. – 184 с.
  18. Прикладна економіка. Посібник для загальноосвітніх навчальних закладів (10 -11 класів). Підготовлено на основі американського видання «Applied Economics» / за ред. І.Ф. Радіонової. – К.: АртЕк, 2001. – 224 с.
  19. Радіонова І.Ф. Економіка (профільний рівень). 10 клас / І.Ф.Радіонова, В.В.Радченко. – Кам'янець-Подільський:

	<p>Аксіома, 2011. – 208 с.</p> <p>20. Радіонова І.Ф. Економіка (профільний рівень). 11 клас / І.Ф. Радіонова, В.В. Радченко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. – 256 с.</p> <p>21. Радіонова І.Ф. Економіка (рівень стандарту, академічний рівень). 11 клас. Камянець-Подільський: Аксіома: 2011. – 176 с.</p> <p>22. Радіонова І.Ф., Кравченко І.С., Радченко В.В. Загальна економіка: Підручник для 10 (11) класів середніх загальноосвітніх навчальних закладів. За ред. І.Ф.Радіонової. – 6-те вид., доповнене, перероблене, виправлене. – Кам'янець-Подільський: «Аксіома» 2008. – 395 с.</p>
Політика курсу	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу; - індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначеного викладачем завдання і терміну; - ліквідація заборгованості відбувається протягом 2 тижнів після встановленого терміну у дні визначені викладачем. <p>Політика щодо академічної добросердечності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп’ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує за заняття оцінку 2 і зобов’язаний відпрацювати таке заняття; - під час роботи над завданнями, користуючись Інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації студент зобов’язаний вказати джерело, використане під час виконання завдання; - усі письмові роботи перевіряються на наявність plagiatu і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями. - списування під час виконання завдань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристройів); - мобільні пристрої можуть бути використані лише із дозволу викладача. <p>Політика щодо відвідування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов’язковим компонентом відвідування; - за об’єктивних причин (наприклад, хвороба, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в дистанційному

	<p>режимі за погодженням із викладачем дисципліни.</p> <p>- студент, який спізнився, має право бути присутнім на занятті; студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом</p>
--	---

Критерії оцінювання освітніх досягнень та компетентностей здобувачів фахової передвищої освіти ВСП «Первомайський фаховий коледж Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова»

Оцінка	Критерії оцінювання	Рівень компетентностей
5	Здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення навчальних першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок, вільно володіє державною мовою	Студент повністю відповідає спеціальним компетентностям та результатам навчання з дисципліни «Основи економічної теорії»
4	Здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, вільно володіє державною мовою; але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання	Студент відповідає спеціальним компетентностям та результатам навчання з дисципліни «Основи економічної теорії», однак під час відповідей може допускати незначні неточності
3	Здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, путає поняття, додаткові питання викликають у здобувача освіти невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю	Студент частково відповідає спеціальним компетентностям та результатам навчання з дисципліни «Основи економічної теорії» і є мінімально допустимий рівень знань у всіх складових навчальної програми дисципліни.
2	У здобувача освіти відсутні знання навчального матеріалу або він відмовляється відповісти на запитання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні	Студент не відповідає спеціальним компетентностям та результатам навчання з дисципліни

	<p>критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.</p>	<p>«Основи економічної теорії» і не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.</p>
Перелік питань до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте предмет і функції економіки 2. Розкрийте зародження економічної теорії і основні етапи її розвитку 3. Поясність економічні категорії та їх класифікацію 4. Поясність економічні закони та їх класифікацію 5. Поясність методи пізнання економічних явищ 6. Розкрийте сутність та класифікацію економічних потреб 7. Охарактеризуйте поняття суспільного виробництва та його структуру (матеріальне і нематеріальне виробництво) 8. Розкрийте фази суспільного виробництва, а саме виробництво, розподіл, обмін, споживання 9. Які основні фактори суспільного виробництва 10. Поясність суть та структуру виробничих ресурсів 11. Які основні елементи процесу виробництва 12. Розкрийте структуру суспільного виробництва (матеріальне, нематеріальне) 13. Поясність розподіл, обмін та споживання як взаємопов'язані процеси. 14. Що слід розуміти під економічною ефективністю 15. Поясність суть виробничих ресурсів та причини їх обмеженості 16. Охарактеризуйте потреби та виробництво, їх взаємозв'язок 17. Який взаємозв'язок потреб, виробництва і попиту 18. Що слід розуміти під ефективністю суспільного виробництва 19. Поясність суть, ознаки та типи економічної системи 20. Поясність суть, об'єкти, суб'єкти та типи власності 21. Охарактеризуйте економічну систему, її сутність, цілі й основні структурні елементи. 22. Охарактеризуйте типи економічних систем 23. Охарактеризуйте власність: її сутність, суб'єкти та об'єкти. 24. Які існують типи та форми власності 25. Охарактеризуйте відносини власності в Україні 26. Охарактеризуйте суть, об'єкти, суб'єкти та функції ринку 27. Розкрийте ринковий попит: зміст, функцію попиту від ціни. Криву попиту 28. Охарактеризуйте ринкове пропонування: зміст, функція пропонування від ціни. Крива пропонування 29. Розкрийте суть, умови формування та види конкуренції 30. Як відбувається взаємодія попиту і пропозиції. 	

31. Розкрийте місце і роль конкуренції в ринковій системі.
32. Охарактеризуйте гроші: суть та функції
33. Розкрийте поняття «ринок праці та заробітна плата»
34. Поясність суть ринку капіталу та позичкового процента
35. Охарактеризуйте ринок землі та земельну ренту
36. Поясність таку економічну категорію як ринок інформації
37. Розкрийте суть, функції та види підприємств
38. Розкрийте суть, види та функції підприємницької діяльності
39. Охарактеризуйте суть та види витрат виробництва
40. Поясність суть та види прибутку.
41. Охарактеризуйте сутність та класифікацію витрат виробництва
42. Охарактеризуйте прибуток: суть і види
43. Розкрийте маркетинг у діяльності підприємця
44. Охарактеризуйте мету, засоби, форми втілення й головні вимоги реклами
45. Охарактеризуйте економічний цикл: причини, фази та наслідки
46. Розкрийте економічний цикл та його фази
47. Охарактеризуйте інфляцію: суть, види, причини
48. Охарактеризуйте інфляцію: суть, види, наслідки
49. Поясність безробіття: суть, види, причини
50. Поясність безробіття: суть, види, наслідки
51. Як здійснюється обчислення ВВП
52. Поясність суть національного багатства та його структуру
53. Охарактеризуйте роль та функції держави в регулюванні ринкових відносин
54. Охарактеризуйте фінанси: суть, структуру та функції
55. Поясність фінансову систему та її суб'екти
56. Розкрийте суть та структуру державного бюджету
57. Охарактеризуйте суть, структуру, основні етапи розвитку світового господарства
58. Охарактеризуйте вивіз капіталу: суть, причини та форми
59. Поясність міграцію робочої сили: суть, причини та класифікацію
60. Охарактеризуйте світову торгівлю та світовий ринок

Викладач

Наталія ПАВЛОВСЬКА

Розглянуто та ухвалено на засіданні циклової комісії «Обліково-економічних та правових дисциплін»:

Протокол від «02» вересня 2022 року № 2
Голова циклової комісії

Ірина КАПАЦІНА